

O'zbek tili o'lmaydi

Davlat tilini rivojlantirish departamenti tomonidan shu qisqa vaqt ichida jiddiy ishlar amalga oshirildi. Atamalar komissiyasi faoliyati yo'lga qo'yildi, "Davlat tili to'g'risida" qonunning yangi tahriri ishlab chiqilmoqda, o'zbek tilini rivojlantirishning 2020–2030-yillarga mo'ljallangan konsepsiyasi loyihasi ishlab chiqildi va bu loyiha yaqin vaqtlarda xalq muhokamasiga qo'yiladi.

4-5-betlar

So'z tarixi — o'z tariximiz

Shevalar

adabiy tilga emas, adabiy til shevalarga moslashib borishi lozim

Adabiy tilga e'tibor qaratib, ba'zan shevalarni unutib qo'yamiz. Aslida, jamiyatda adabiy tilning ham, shevaning ham o'rni bo'lishi lozim.

10-bet

So'z mulkiga sayohat: "Toshnov"dan "tarnov" gacha

"Novza" so'zidagi ikkinchi o'zak "za" esa "zah" so'zidan jonli til talaffuzi talablariga ko'ra qisqarib qolgan. "Zah" so'zi namlik va suv ma'nolarini bildiradi. Masjidning "Novza" deb nomlanishi uning oqar suv inshootiga yaqin joyda qurilganidan dalolat beradi.

11-bet

Kuch — bilim va tafakkurda

Marifat

1931-yildan chiqib boshlagan • e-mail: info@marifat.uz • 2020-yil 19-fevral, chorshanba № 8 (9281)

Xalq ziyolilari gazetasi

Tanqid va taklif

5-sinf "Ona tili" darsligi o'qituvchilar tahlilida

12-bet

Ona tilimizning nufuzini oshirish mavsumiy masala emas

Aziz mushtariylar! Gazetamizning mazkur soni to'raligicha o'zbek tili masalasiga bag'ishlandi. Darvoqe, gazetxonlarimiz yaxshi biladi: ona tili masalasi biz uchun mavsumiy mavzu emas. Nashrimizda shu vaqtga qadar ham ona tili ta'limidagi muammolar, ushbu fan darsliklaridagi turli chalkashliklar-u xatoliklar, tili-miz nufuzini oshirishga doir taklif-mulohazalarga boy ko'plab tanqidiy-tahliliy maqola-yu suhbatlarni muntazam e'lon qilib kelmoqdamiz. Ammo bu chiqishlarning hammasiga ham soha mas'ullari o'z vaqtida e'tibor qaratyapti, deya olmaymiz. Masalan, birgina maktablarda ona tili darsi xuddi chet tillari mashg'ulotlaridek ikki guruhga bo'lingan holda olib borilishi bo'yicha berilgan asosli taklif izsiz ketdi. Bu tashabbus bir tomondan ona tilimizga e'tiborning naqadar muhimligini bildirsa, boshqa tomondan ushbu fanni o'qitish sifati oshirishga xizmat qilishi tayin.

Nashrimizning mazkur sonida ham mushtariylarimiz uchun qiziqarli, mulohazali maqolalar, tadqiqotlar e'lon qilinmoqda. Maqsadimiz — milliy g'ururimiz bo'lmish ona tilimizning nufuzini oshirish yo'lida soha mutaxasssilariga minbar bo'lish, mutasaddilarga esa ko'zgu tutishdir.

Davlat buyurtma berdi, nega natija sezilmayapti?

Farmon amaliy natija bermayotganligining sabablaridan biri barcha hujjat va tuzilmalar tayyor bo'lgani holda ayrim vazifalarni amalga oshirishga doir ANIQ MEXANIZMLARNING YO'QLIGI.

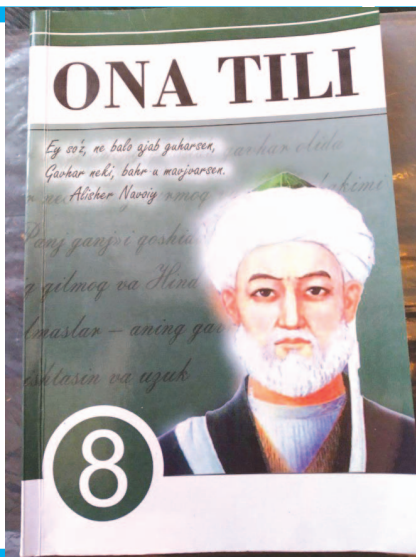
3-bet

Yana "ona tili" darsligida muammolar

Fikrimcha, mualliflardan tashqari, darslik bo'yicha ish olib borgan mutaxasssilar yuzaki, nomigagina ishlagan ko'rinadi. Aks holda bunday oddiy xatolik ko'pchilik nazoratidan chetda qolib ketmas edi.

Har bir darslik o'quvchi qo'lga yetib borgunga qadar mukammal nazoratdan o'tkazilishi, har qanday xato va kamchiliklardan xoli bo'lishi shart. Buni darslik bilan ishlashga aloqador bo'lgan hech bir shaxs unutmasligi kerak.

7-bet

Zar qadrini zargar bilar yoki darslik ko'rga hassa emas!

Ta'lim — jamiyatning o'q tomiri, uni isloh etmasdan, zamonga moslasdan ko'zlangan natijaga erishib bo'lmaydi. Shu ma'noda bugun xalq ta'limi tizimida sezilarli ijobiy o'zgarishlar sodir bo'layotganini ko'rib turibmiz. Ayniqsa, ta'lim mazmunidagi yangilanishlar, xususan, davlat ta'lim standartlari, o'quv dasturlari va darsliklar bosqichma-bosqich takomillashtirilmoqda. Jumladan, "Ona tili" darsliklari ham xalqaro talablarga moslashmoqda. Misol sifatida aytish mumkinki, 2019-yili chop etilgan 8-sinf "Ona tili" darsligi to'la ma'noda o'quvchini ham, o'qituvchini ham o'z ustida ishlashga undaydigan darslikka aylantirildi.

8-bet